

I. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název práce:	Ekonomické dopady projektu Dálnice D1 v úseku Hubová - Ivachnová na přilehlý region
Jméno autora:	Tomáš Kajúch
Typ práce:	bakalářská
Fakulta/ústav:	Fakulta dopravní (FD)
Katedra/ústav:	Ústav logistiky a managementu dopravy
Oponent práce:	Mgr. Michal Ulrich
Pracoviště oponenta práce:	Ministerstvo dopravy ČR, Odbor fondů EU

II. HODNOCENÍ JEDNOTLIVÝCH KRITÉRIÍ

Zadání	náročnější
<i>Hodnocení náročnosti zadání závěrečné práce.</i>	
<p>Cílem závěrečné práce je analyzovat a vyhodnotit možné socio-ekonomické dopady zprovoznění slovenské dálnice D1 v úseku Hubová - Ivachnová. Daný úsek patří ke klíčovým zejména pro město Ružomberok, neboť představuje jeho severní dálniční obchvat na slovenské hlavní silniční trase (dálnice D1 Bratislava - Žilina - Prešov - Košice). Plánování a zejména výstavba daného úseku jsou provázány mnoha problémy, které vyplývají v první řadě z charakteru dotčeného území, resp. z mimořádně složitých geologických podmínek. Tyto problémy vyústily v několikaleté posunutí termínu zprovoznění daného úseku oproti předpokladům, což pochopitelně může mít značný vliv na předpokládané socioekonomické dopady. Vezmeme-li v úvahu i složitost a komplexnost problematiky vlivu dopravních staveb na regionální rozvoj, je nutné zadání práce hodnotit jako náročnější.</p>	

Splnění zadání	splněno s menšími výhradami
<i>Posuďte, zda předložená závěrečná práce splňuje zadání. V komentáři případně uveďte body zadání, které nebyly zcela splněny, nebo zda je práce oproti zadání rozšířena. Nebylo-li zadání zcela splněno, pokuste se posoudit závažnost, dopady a případně i příčiny jednotlivých nedostatků.</i>	
<p>Předložená bakalářská práce se drží zadání, byť socio-ekonomická analýza dotčeného regionu na obecné úrovni nejde do příliš velkého detailu a proto ani není možné detailněji predikovat, které složky (faktory) regionálního rozvoje mohou být výstavbou dotčeného dálničního úseku nejvíce ovlivněny. Naproti tomu značný důraz je kladen na popis a explanaci kritérií ve zvolené multikriteriální analýze stanovené autorem pro dotčený dálniční úsek. Zvolená multikriteriální analýza tak může být dobře porovnáвана s jinými analytickými nástroji podobného formátu.</p>	

Zvolený postup řešení	správný
<i>Posuďte, zda student zvolil správný postup nebo metody řešení.</i>	
<p>Použitý postup řešení je možné vzhledem k zadání hodnotit jako správný. Autor prokázal základní orientaci v nejčastěji používaných metodách a dokázal je aplikovat na řešené téma. Do většího detailu však měla být provedena diskuze s literaturou, přičemž by bylo vhodné zmínit, že při hodnocení vlivu dopravních staveb na dotčené regiony jsou mnoha odborníky vedle nezpochybnitelných pozitivních dopadů (jako je zvýšení atraktivity regionu pro investory apod.) zmiňovány i potenciální dopady negativní („odliv“ mladých a vysoce kvalifikovaných lidí do center vyššího řádu díky zlepšené dopravní dostupnosti). Jako klíčová metoda byla v práci použita vlastní multikriteriální analýza, přičemž použitá kritéria se dělí na ekonomická, sociální a environmentální. Použití environmentálních kritérií v kontextu hodnocení socio-ekonomických vlivů dotčeného úseku je však přinejmenším sporné (v mnoha analýzách podobného typu jsou environmentální kritéria brána do úvahy spíše při analýze proveditelnosti a projednatelnosti), byť je zřejmé, že kvalitní životní prostředí tvoří jeden z faktorů ovlivňujících kvalitu života v daném regionu. Vliv chybějícího dálničního napojení pro město Ružomberok je analyzován komparací se srovnatelným městem Povážská Bystrica (u které byl úsek dálnice D1 zprovozněn již v roce 2010). Proti této volbě nelze vznést závažnější námitky, avšak bylo by vhodné, aby autor důvody této volby podrobněji rozvedl včetně uvedení skutečnosti, zda zvažoval ještě nějaké jiné alternativy. Porovnávání počtu volných pracovních míst je nepochybně možnou metodou, avšak k omezenému a spíše nepřímému vlivu dopravy na ukazatele trhu práce (jako je zaměstnanost) by bylo dobré doplnit ho ještě jinými socio-ekonomickými ukazateli. Dále by bylo vhodné, aby</p>	

autor uvedl alespoň základní zmínku o dopravním modelu, ze kterého vycházejí vstupy do CBA analýzy, jejíž výsledky jsou v dokumentu využity a komentovány.

Odborná úroveň

D - uspokojivě

Posudte úroveň odbornosti závěrečné práce, využití znalostí získaných studiem a z odborné literatury, využití podkladů a dat získaných z praxe.

V oblasti odborné úrovně vykazuje bakalářská práce závažnější nedostatky. Teoretické poznatky jsou sice aplikovány dobře, na druhou stranu se však dosti výrazně projevuje skutečnost, že autor nemá praktické zkušenosti z oblasti přípravy projektů a zejména jejich socio-ekonomického hodnocení. U nejdůležitějších vstupů do CBA (resp. do její ekonomické části) tak chybí jejich zhodnocení včetně stanovení nejvýznamnějších socio-ekonomických dopadů (u projektů podobného typu se předpokládá, že zdaleka nejvýznamnějšími socio-ekonomickými dopady budou časové úspory). Rovněž chybí jakákoliv zmínka o tom, zda je do hodnocení daného projektu (resp. dálničního úseku) vhodné zahrnout dopravu generovanou a převedenou, byť je pochopitelné, že pro úvahy tohoto typu byly podklady autora velmi omezené. V kapitole 7.6.2, která patří mezi nejdůležitější kapitoly celé práce, by bylo velmi vhodné uvést, jaké důvody vedly autora ke zvolení bodovací metody a jak se s jejími výsledky (kapitola 7.6.3) dá dále pracovat. V některých případech je možné neodbornost spatřovat i v nerozvedení autorových úvah do větší podrobnosti - např. v provedené multikriteriální analýze není u kritéria 4 jasné, co přesně znamená podkritérium „Záber půdy“, resp. proč byl za toto podkritérium přiřazen plný počet bodů.

Formální a jazyková úroveň, rozsah práce

B - velmi dobře

Posudte správnost používání formálních zápisů obsažených v práci. Posudte typografickou a jazykovou stránku.

Po stránce formální práce vyhovuje, výhrady v této oblasti jsou spíše parciálního charakteru. Autor je schopen dobře a srozumitelně formulovat souvislý text a ten logicky rozdělit do jednotlivých kapitol. Celkem má bakalářská práce 60 stran, což je pro dokument tohoto typu dostačující. Text je vhodně doplněn grafickými výstupy (v podobě obrázků a grafů) a tabulkami. Překlepů (a zjevných opomenutí) je v bakalářské práci vzhledem k jejímu rozsahu poměrně málo, ale i tak je škoda, že se je nepodařilo odstranit všechny a trochu tak kazí jinak příznivý dojem z formální stránky (např. na str. 18 z obrázku 7 vyplývá, že tunel Čebrať v nové variantě bude dlouhý 3,45 km, ale v textu nad obrázkem je uvedena hodnota 3,65 km; jiný příklad je tabulka 2 na str. 24, kde v podkritériu „Súčasť národnej diaľničnej siete“ mají být v odpovědi Áno evidentně přiděleny 3 body).

Výběr zdrojů, korektnost citací

D - uspokojivě

Vyjáďte se k aktivitě studenta při získávání a využívání studijních materiálů k řešení závěrečné práce. Charakterizujte výběr pramenů. Posudte, zda student využil všechny relevantní zdroje. Ověřte, zda jsou všechny převzaté prvky řádně odlišeny od vlastních výsledků a úvah, zda nedošlo k porušení citační etiky a zda jsou bibliografické citace úplné a v souladu s citačními zvyklostmi a normami.

Výběr zdrojů a používání citací představují zřejmě největší slabinu předložené práce. Seznam literatury zahrnuje celkem 30 položek, ze kterých je však mnoho obecné povahy bez přímé věcné (tematické) vazby na řešenou problematiku (jako např. Matematické, fyzikální a chemické tabulky). Seznam zdrojů by bylo vhodné doplnit o další tituly zabývající se vlivem dopravních staveb (a zvláště dálnic) na socio-ekonomické charakteristiky dotčených regionů, přičemž alespoň některé tituly by mohly být jiné než slovenské či české (zejména v anglosaském světě je takovýchto titulů k dispozici značné množství). Použití citační etiky a citačních norem a zvyklostí je nutné hodnotit jako vyhovující se značnými výhradami. Přestože se i v tomto nepochybně projevuje nedostatek zkušeností autora, je na místě upozornit, že např. pro publikace v odborných periodikách by byl aplikovaný přístup s vysokou mírou pravděpodobnosti neakceptovatelný. Odlišit vlastní úvahy autora od nepřímých citací je často možné pouze z kontextu, přímé citace nejsou použity téměř vůbec, přestože by to na některých místech bylo jednoznačně vhodné. U obrázků a tabulek jsou sice zdroje uvedeny, avšak uvedené odkazy by měly být přesnější (resp. konkrétnější).

Další komentáře a hodnocení

Vyjáďte se k úrovni dosažených hlavních výsledků závěrečné práce, např. k úrovni teoretických výsledků, nebo k úrovni a funkčnosti technického nebo programového vytvořeného řešení, publikačním výstupům, experimentální zručnosti apod.

Dosažené výsledky závěrečné práce odpovídají zadání a stanoveným cílům, avšak v některých ohledech by bylo vhodné jít do většího detailu. Zvolená metoda multikriteriální analýzy představuje zajímavě vymyšlený nástroj, který by bylo vhodné

za jistých podmínek použit (po příslušných modifikacích) u alternativních projektů, kde klasické metody hodnocení (v podobě CBA analýzy) z různých důvodů selhávají. Pro klasické projekty (jako je výstavba nového dálničního úseku) však zůstává jedinou vhodnou metodou CBA, v podmínkách České republiky a Slovenské republiky zpracovaná podle požadavků EU z důvodu využití evropských strukturálních a investičních fondů pro financování. Závěrečná práce zároveň ukázala, že dostavba zkoumaného úseku dálnice D1 bude mít na město Ružomberok a jeho nejbližší okolí nezanedbatelný vliv.

III. CELKOVÉ HODNOCENÍ, OTÁZKY K OBHAJOBĚ, NÁVRH KLASIFIKACE

Shrňte aspekty závěrečné práce, které nejvíce ovlivnily Vaše celkové hodnocení. Uveďte případné otázky, které by měl student zodpovědět při obhajobě závěrečné práce před komisí.

Předložená závěrečná práce, která se zabývá ekonomickými dopady projektu dálnice D1 (v úseku Hubová - Ivachnová) na přílehlý region, splňuje nároky na práce tohoto charakteru kladené. Autor prokázal dostatečnou teoretickou znalost řešené problematiky i schopnost samostatné práce se zdroji, analýzy i formulování závěrů. Vzhledem k vyšší náročnosti zvoleného tématu je nutné pozitivně hodnotit fakt, že se autor nebál použít vlastní multikriteriální analýzu a pro komparativní analýzu zvolil méně obvyklou metodu zkoumající vliv dopravy na trh práce. V tomto ohledu je na místě poznamenat, že téma vlivu dopravy na dotčený region je problematika, která je na pomezí zájmu odborníků na dopravu a zájmu odborníků na regionální rozvoj (tedy ekonomů, případně geografů). Nižší odbornou úroveň v některých částech závěrečné práce je tak možné přisoudit nejen autorově nedostatku zkušeností z praxe, ale právě i značné komplexnosti řešené problematiky, která přesahuje i do jiných vědních disciplín. Za největší nedostatek práce je nutné považovat práci s citacemi, v tomto ohledu je možné výhrady označit za závažnější. Celkově však převažuje pozitivní dojem, který je navíc umocněn skutečností, že autor se o zkoumaný dálniční úsek a přílehlý region evidentně zajímá dlouhodobě.

Předloženou závěrečnou práci hodnotím klasifikačním stupněm **C - dobře**.

Datum: 2.9.2019

Podpis: